

الحمد لله
الرحمن
الرحيم

فصل پنجم

اخلاق معاشرت

اهداف

- آشنایی با اهمیت معاشرت در
شکل گیری شخصیت فردی
دینی و اجتماعی انسان
- بالا بردن دقت در انتخاب
معاشران و دوستان
- بکارگیری اصول اخلاقی در
معاشرت با دیگران
- آشنایی با اهمیت فریضه امر
به معروف و نهی از منکر و تاثیر
والای آن در سازندگی اجتماع

۱ - اهمیت و جایگاه

رسول گرامی اسلام صلی الله علیه و آله:
ای ابوذر! همنشین صالح بهتر از تنهایی است و
تنهایی بهتر از همنشین ناصالح.

مُحَمَّدٌ رَسُوْلُ اللهِ
صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ
وَالِهِ وَسَلَّمَ

۲- انواع معاشرت

۱- معاشرت های انسانی

۲- معاشرت های آیینی

۳- معاشرت های شهروندی

۴- معاشرت های دوستانه

۵- معاشرت های خانوادگی

۳- معیار معاشرت

یکی از زیباترین آموزه های اسلام این است: **هر چه برای خود می پسندی برای دیگران هم بپسند و هر چه را برای خود نمی پسندی برای دیگران نیز بپسند.** این قانون، **معیاری زیبا، دقیق و جامع** در روابط اجتماعی و نحوه معاشرت با دیگران به حساب می آید.

۴- اهتمام به امور مردم

نبی اکرم صلی الله علیه و آله: مردم، همگی
خانواده خداوند متعالند؛ **محبوبترین افراد**
در نزد خداوند متعال **نیکوکارترین** آنها در
حق-این- خانواده است.

۵- اصلاح میان مردم

علی علیه السلام: شما و همه فرزندان و خویشانم و همه آنان را که این نامه من به آنها می رسد؛ به **تقوای خداوند** متعال و **رعایت نظم** در کارها و **اصلاح امور و آشتی دادن** بین خودتان سفارش می کنم. همانا من از جدّ شما **صلی الله علیه و آله** شنیدم که فرمود: **«آشتی دادن میان مردم از نماز سالیان و روزه آن سالها بهتر است»**.

۶- نظارت اجتماعی (امر به معروف و نهی از منکر)

امام باقر علیه السلام:

همانا امر به معروف و نهی از منکر راه پیامبران و شیوه صالحان است؛ وظیفه واجبیه که به وسیله آن سایر واجبات برپا می شوند؛ راه ها امنیت پیدا می کنند؛ درآمدها حلال می شوند؛ مظالم - و حقوق - بازگردانده می شوند؛ زمین آباد می شود؛ از دشمنان انتقام گرفته می شود و کارها اصلاح می گردند.

مباحث مربوط به امر به معروف و نهی از منکر

۱- وظیفه ای عمومی

۲- شرایط امر به معروف و نهی از منکر

۳- مراتب امر به معروف و نهی از منکر

۴- راههای اجرای این فریضه

۷- آسیب شناسی معاشرت با دیگران

۱- دخالت در امور خصوصی مردم

۲- شایعه پراکنی

۳- سوء استفاده از دیگران

۱-۷ دخالت در امور خصوصی

فریضه امر به معروف و نهی از منکر مربوط به ساحت اجتماعی است و نه **زندگی خصوصی و فردی افراد**. تجسس در امور و حریم خصوصی، خود، یک منکر است که اسلام اجازه آن را نداده و بلکه در این خصوص توصیه به **پرده پوشی** کرده است.

۷-۲ شایعه پراکنی

شایعه پراکنی از مصادیق
دروغ است بنابراین باید
پیش از نقل هر خبر در
درستی آن تحقیق کنیم و
پس از اطمینان آن را نقل
کنیم.

۷-۳ سوء استفاده از دیگران

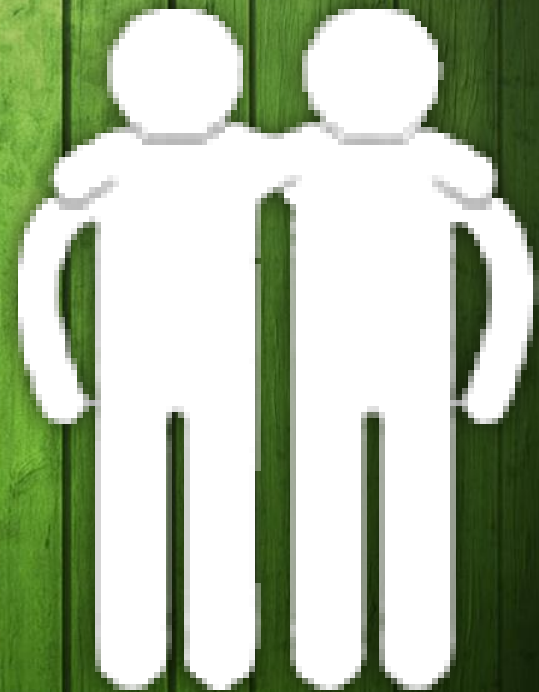
هرگز نباید معاشرت با دیگران را
پلی برای رسیدن به مطامع و
خواسته های خود قرار دهیم.

۸- دوستی و دوست یابی

حضرت امام علی علیه السلام :

(با انسان بدخواه معاشرت نکن زیرا
طبع تو نا آگاهانه از طبع او می دزدد-
و تاثیر می گیرد-)

تاثیرپذیری انسان از دوستان و
اطرافیان امری غیر قابل انکار است.
از این رو **شناخت صفات دوست**
خوب و انتخاب دوست شایسته امری
ضروری و لازم است.

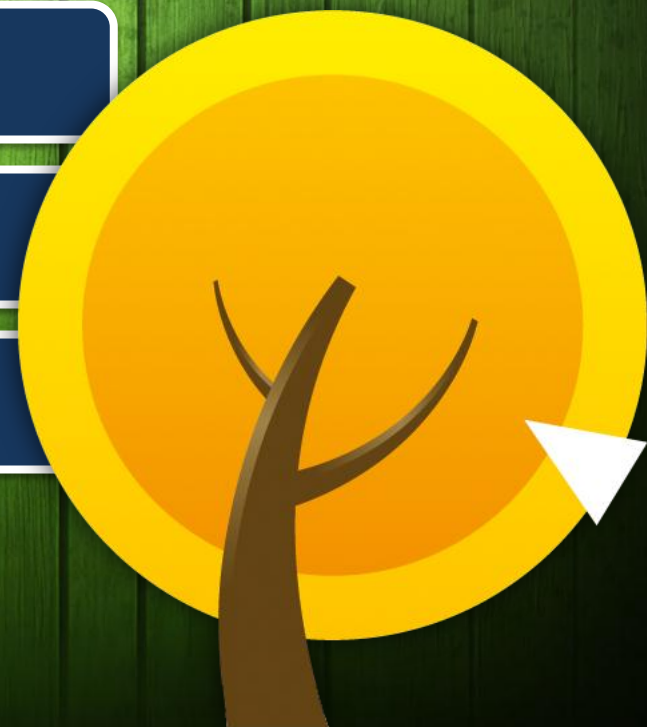

مباحث مربوط به دوستی و دوست یابی

۱- ویژگی های دوست

۲- اعتدال در دوستی

۳- با که دوستی نورزیم؟

۱-۸ ویژگیهای دوست

امام صادق علیه السلام: دوستی دارای شرایطی است؛

- ۱- ظاهر و باطن دوست یکسان باشد.
- ۲- زینت دوستش را زینت خود و ننگ او را ننگ خود بداند.
- ۳- ثروت و قدرت رفتار او را تغییر ندهد.
- ۴- چیز خیری را از دوستش دریغ نورزد.
- ۵- در سختیها دوست خود را رها نکند.

۲-۸ اعتدال در دوستی

حضرت علی علیه السلام:

دوستت را آنچنان دوست مدار! مبادا که روزی دشمنت
شود و دشمنت را آنچنانه کینه مَورز؛ زیرا شاید روزی
دوستت شود.

عبدالله

۳-۸ با که دوستی نورزیم؟

امام سجاد علیه السلام به پسرش **امام باقر** علیه السلام می فرمایند : با ۵ گروه دوستی نداشته باش؛

- ۱- دروغگو ۲- فاسق ۳- بخیل
- ۴- احمق ۵- آنکه رابطه اش را با خویشان خود قطع کرده است .

وَالسَّلَامُ عَلَى مَنْ اتَّبَعَ الْهُدَى

پایان فصل پنجم